

Vyriausybės ir PLB susitikimų dėmesio centre - diasporos pilietiškumo stiprinimas ir Lietuvos saugumas

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos nariai su Ministru Pirmininku Gintautu Palucku ir naujos Vyriausybės atstovais aptarė svarbiausias diasporos aktualijas, tarp kurių finansavimo ir programų testinumas, bendruomenių bei pilietiškumo stiprinimas ir išeivijos vaidmuo prisidedant prie Lietuvos saugumo užtikrinimo. PLB pirmininkė Dalia Henke apgailestauja, kad net ir keičiantis valdžioms dalis iššūkių lieka tie patys, nes jiems nerandama sprendimų, pavyzdžiui, dėl gimstant įgytos Lietuvos pilietybės išsaugojimo įgijus kitos šalies pilietybę. Po susitikimų su ministrų kabineto nariais tikimasi, kad XIX Vyriausybė įgyvendins pažadus išlaikyti glaudų bendradarbiavimą su gausia Lietuvos diaspora.

Neringa Budrytė

Pasauliolietuvis.lt

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos nariai vasario pradžioje Lietuvos premjerui, ministerijų vadovams ir Prezidento kanceliarijos Užsienio politikos grupės nariams išsamiai pristatė PLB veiklos prioritetus, pagrindinius iššūkius ir didžiausius šių metų projektus. Taip pat aptartos bendradarbiavimo su LR Vyriausybe perspektyvos, siekiant dar labiau sustiprinti gausios lietuvių diasporos pilietiškumą ir glaudesnę įsitraukimą į Lietuvos gyvenimą.

Didžiausios, prieš beveik 70 metų JAV, Niujorke, įkurtos pasaulio lietuvių vienijančios organizacijos pirmininkės Dalios Henke teigimu, šie svarbūs susitikimai buvo itin darbingi, produktyvūs ir suteikė vilčių, kad naujos Vyriausybės programos įgyvendinimo veiksmų plane bus numatyti ir įgyvendinti konkretūs žingsniai, kaip spręsti diasporos problemas. Dalis jų įsisenėję ir tęsiasi per visas kadencijas.

„Kad ir kaip būtų liūdna ir keista, bet seimai, vyriausybės, prezidentai keičiasi, o mes, ilgamečiai PLB nariai, per susitikimus kadencija po kadencijos keliame vis tuos pačius klausimus, nes jie neišsprendžiami ir vėl guli ant stalo. Pavyzdžiui, pilietybės klausimas – kiek kartų pasikeitė valdžia, o jis vis dar aktualus ir Lietuvos piliečiai, gimę Lietuvoje, toliau netenka pilietybės. Taip pat jau labai seniai kalbame apie tai, kad Kultūros ministerijoje turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys diasporai. Reikėtų šiuo klausimu besirūpinančių darbuotojų, galbūt viso skyriaus, kuris kuruotų tik diasporos, tai yra neprofesionalų, meną. Tai aptarėme su kultūros ministru Šarūnu Biručiu, juk ir kultūra yra mūsų saugumo garantas. Puikus pavyzdys galėtų būti šiemet minimi M. K. Čiurlionio metai. Dabar bendruomenės turi pačios ieškoti būdų, kaip šį Lietuvos kūrėją pristatyti savo šalyse“, – pabrėžė PLB pirmininkė.

PLB atstovas Lietuvoje Antanas Vinkus (kairėje) ir PLB pirmininkė Dalia Henke susitikime su Ministru Pirmininku Gintautu Palucku | Vyriausybės nuotr.

Visgi D. Henke džiaugiasi, kad dėmesys diasporai išlieka didelis, o su PLB veikla ir strateginiais tikslais gerai susipažinę Vyriausybės atstovai įsiklausė į keliamus klausimus. Nuo Kultūros ministerijos prasidėjusių susitikimų maratoną vienijo net kelios bendros gijos. Pirmiausia, poreikis dėti visas pastangas siekiant išlaikyti lietuvybę ir išsaugoti tapatybę.

Pasak D. Henkes, į lituanistinių mokyklų, gaunančių valstybės finansavimą, programas turėtų būtų įtrauktas pilietiškumo ugdymas, nes meilė Lietuvai turi būti diegiama nuo mokyklos suolo, o lituanistinis švietimas labai glaudžiai susijęs su pilietiškumu ir patriotiškumu.

Susitikimuose taip pat daug dėmesio skirta grįžtamajai išeivių migracijai, kuri pastaraisiais metais viršijo emigraciją.

„Vyriausybės programoje diasporai yra skirta net 16 punktų, matyti, jog dedama daug energijos, kad būtų veiklos tęstinumas. Tai yra sveikintina, džiugina, ir kartu rodo, kad tam trečdaliui tautos, gyvenančiam ne geografinėje Lietuvoje, valstybės dėmesys, bent jau vyriausybės lygmeniu, nemažės, – vylėsi D. Henke. – Aptarėme pagrindinius iššūkius pagal sritis, susijusias su diaspora. Mažiausiai dėmesio skyrėme pilietybės klausimui, nes jis per daug senas. Jis buvo paleistas tik tiek, kiek yra susijęs su grįžimu. Ši Vyriausybė taip pat suinteresuota, kad kuo daugiau lietuvių su šeimomis grįžtų į Lietuvą, bet grįžimas yra visada susijęs su pilietyste. Žmogus visada parvyks į Lietuvą greičiau, jei turės lietuvišką pasą rankoje.“

PLB valdyba susitikime su Švietimo, mokslo ir sporto ministre Raminta Popovienė
| PLB archyvo nuotr.

PLB atstovų susitikime su švietimo, mokslo ir sporto ministre Raminta Popoviene

taip pat aptarta, kaip geriausiai išnaudoti diasporos atstovų atvykimą į Lietuvą įvairių renginių metu, pavyzdžiui, per šių metų liepą vyksiančias XII pasaulio lietuvių sporto žaidynes. Jose planuoja dalyvauti keli tūkstančiai pasaulio lietuvių, o juos suvienys šūkis „Aš myliu Lietuvą“. Artimiausiu metu laukia ir kiti svarbūs diasporos renginiai, kuriems PLB intensyviai ruošiasi.

„Su ministre R. Popoviene aptarėme labai svarbų renginį – Mokslo ir kūrybos simpoziumą. Jis planuojamas 2027 m., suburs mokslininkus ir kūrėjus, gyvenančius užsienyje, atvykti į Lietuvą, keistis žiniomis, apmąstyti Lietuvos ateitį, mokslo svarbą ir kūrybiškai spręsti net tik diasporai, bet ir visai Lietuvai svarbius iššūkius. Tai būtų dar vienas formatas, papildantis kitus mūsų renginius, bet kokybiškai surengti tokiam simpoziumui reikia mažiausiai poros metų, taigi dabar pats laikas ruoštis“, – pabrėžė D. Henke.

Tuo tarpu kultūros ministrui pateiktas pasiūlymas 2018 ir 2024 m. Dainų šventės metu vykusią Pasaulio lietuvių dieną įteisinti įstatymiškai, kad šis unikalus ir iki šiol tik entuziastų dėka organizuotas renginys neišnyktų.

„Tai buvo vienas iš diskusijos punktų, kad ta diena turi atsirasti Dainų šventės įstatyme ir tiesiog nepradingtų, nes žmonės keičiasi. Jeigu tai bus užfiksuota, bus aišku, kad pasaulio lietuviai atvyksta į Lietuvą šokti ir dainuoti, bet drauge dalyvauja ir Pasaulio lietuvių dienoje. Taip pat ir Pasaulio lietuvių sporto žaidynės turi įgyti įstatyminę bazę, kad nereikėtų kiekvieną kartą iš naujo galvoti, koks jų formatas. Šis renginys turėtų būti lyg Dainų šventės, kurios suburia diasporos lietuvius grįžti į Lietuvą ir atsivežti savo šeimas. Aptarėme ir didžiausią PLB renginį – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą, kuris šiemet vyks jau aštuonioliktą kartą“, – apie arėjančius renginius kalbėjo D. Henke.

PLB valdyba susitikime su Kultūros ministru Šarūnu Biručiu | PLB archyvo nuotr.

PLB valdybos nariai taip pat susitiko su Prezidento Gitano Nausėdos patarėjais ir užsienio reikalų viceministru Juliumi Pranevičiu. Šiuose susitikimuose, be minėtų klausimų, taip pat aptartas geopolitinių iššūkių kontekste vis didesnę svarbą įgijantis uždavinys, kaip kilus grėsmei diaspora gali prisidėti prie Lietuvos ir jos piliečių saugumo užtikrinimo.

„Šis klausimas mūsų iniciatyva buvo keliamas visose ministerijose, nes jis susijęs su visomis sritimis ir dabar yra svarbiausia aktualija, kuria gyvena Lietuva. Geopolitinė situacija tik aštrėja ir tai rodo, kad mums reikia dar stipriau vienytis, apmąstyti, ką daryti, jeigu ateitų ta diena X, ir netgi pasitreniruoti. Yra numatytos ambasadų ir lietuvių bendruomenių pratybos. Planuosime kartu su URM, galbūt pavyks priderinti tokį formatą prie Europoje dirbančių diplomatų ir lietuvių bendruomenių pirmininkų suvažiavimo Vokietijoje, kuris vyktų jau ketvirtą kartą. Būtina apmąstyti, kaip, pirmiausia arčiau Lietuvos esančiose bendruomenėse, atrodytų ta diena X perkeliant pabėgėlius į užsienį ir telkiant Lietuvai tiek politinę, tiek finansinę paramą“, – apie diasporos indėlį į šalies saugumą klabėjo D. Henke.

PLB valdyba su Prezidento kanceliarijos atstovais | PLB archyvo nuotr.

PLB pirmininkė taip pat pabrėžė, kad dar viena šios Vyriausybės užduotis turėtų būti patikrinti dabartinių diasporai skirtų programų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, efektyvumą. Galbūt tai padėtų atsakyti į klausimus, kodėl jos nepasiekia didesnio skaičiaus išvykusiųjų, kurie neįsitraukia į bendruomenių gyvenimą, neveda savo vaikų į lituanistines mokyklas, nebalsuoja užsienyje ir atitolsta nuo Lietuvos.

„Dėmesio yra pakankamai, finansavimas yra didžiulis, pirmą kartą istorijoje ir lituanistinis švietimas yra stipriai remiamas. Tai yra didžiulė pagalba, svarbiausia, kad ji nemažėtų ir kad būtų užtikrintas efektyvumas. Tai padėtų atsakyti ir į klausimus, kodėl visos diasporai skirtos programos pasiekia tik nedidelę dalį užsienio lietuvių. Gal paaiškėtų, kad visų pirma labiausiai reikia stiprinti bendruomenes, taip pat, kaip ir lituanistines mokyklas, o gal visai kitomis sferomis rūpintis, nes Lietuvos nacionalinis saugumas dabar viena pagrindinių sričių, kuri rūpi ir diasporai. Taigi tikimės, kad ši Vyriausybė nemažins, nebraukys finansų, bet apsvarstys paramos efektyvumą ir ieškos sprendimų tų klausimų, kurie vis lieka neišspręsti“, – pabrėžė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės

pirmininkė.

PLB delegaciją susitikimuose su Vyriausybe sudarė pirmininkė Dalia Henke, jos pavaduotojas Laurynas Misevičius, PLB Kultūros komisijos pirmininkė Jūratė Caspersen, PLB Ekonominio bendradarbiavimo komisijos pirmininkas Laurynas Gerikas, PLB Švietimo komisijos pirmininkė Alvija Černiauskaitė ir PLB valdybos atstovas Lietuvoje Antanas Vinkus.

Svarbiausi šių metų PLB renginiai suvienys tūkstančius diasporos atstovų nuo rašytojų iki sporto entuziastų. Birželio 3–6 d. vyks III pasaulio lietuvių rašytojų suvažiavimas (Vilnius); liepos 3–6 d. XII pasaulio lietuvių sporto žaidynės (Palanga); liepos 7–11 d. PLB XVIII Seimas(Vilnius); rugsėjo 26–28 d. III Europos lietuvių kultūros dienos (Briuselis).

Skaičiuojama, kad šiuo metu užsienyje gyvena daugiau nei milijonas lietuvių kilmės žmonių. PLB šiuo metu vienija 56 lietuvių bendruomenes įvairiose pasaulio šalyse. Aukščiausias PLB organas yra PLB Seimas, kurio sesijos vyksta kas trejus metus.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.